

У свом обраћању јавности Борис Тадић није успео да прикрије разочарање и горчину због закључка Европског савета којом је одлука о пријему Србије у статус кандидата пролонгирана до марта. Тадић се чак дрзнуо да први пут, додуше без конкретних навода, критикује, како је рекао, своје колеге из ЕУ да нису испунили оно што су рекли.

Да је ова одлука ипак озбиљно уздрмала редове демократа, постало је јасно након оставке министра за евроинтеграције Божидара Ђелића. После неколико промашених обећања и поигравања са датумима важних политичких корака на путу Србије ка Европи, Ђелић је, наводно под бременом моралног императива

,
поднео оставку. Разуме се уз заклињање да ће остати веран путу који нема алтернативе. Наравно

,
није нам ни на крај памети да ламентирамо над судбином Ђелића који је своју неисцрпну енергију и ентузијазам ве

ћ
усмерио ка извршењу нових радних задатака

,
а још мање да га неумерено хвалимо због овог

,
руку на срце, на српској политичкој сцени ретко виђеног потеза.

Пре доласка на српску политичку сцену Ђелић је као млади финансијски стручњак од поверења задужен за спровођење неолибералног програма економских реформи заузимао високе позиције у земљама насталим после слома Совјетског Савеза. У периоду 1991-1992. године био је саветник министра финансија Пољске, а од 1992. до 1993. саветник вршиоца дужности председника Владе Руске Федерације Јегора Гајдара и министра приватизације Анатолија Чубајса.

Ђинђић је имао стратегију за Косово и био је убеђен да ће његов дипломатски геније ставити међународну заједницу пред свршен чин.

Ђелић је, дакле, био човек од поверења, који се могао послати на овако одговорне задатке и неко ко наравно савршено добро познаје политичке односе и обичаје у западном политичком миљеу из којег је и потекао. Може се основано претпоставити да је Ђелић упућивао обећања српској јавности тек након што је та иста обећања добијао од западних политичара са којима је био у сталној комуникацији. И сигурно је да се више пута нашао у чуду када је схватио да је обманут. Едукован у култури поверења и одговорности за јавно изговорену реч, он је и после бројних разочарања задржао рефлекс поверења, што га је после још једне погрешне прогнозе коштало функције потпредседника Владе. Партнерски односи подразумевају да обе стране говоре истину и испуњавају преузете обавезе и обећања. То је правило које важи у политичкој култури западних земаља и које је Ђелић очигледно узимао здраво за готово, верујући да је Србија постала интегрални део породице демократских земаља. Показало се међутим да за Србију, односно српске политичаре, важе неки други стандарди општења и политичког понашања, па чак и у случају Ђелића. Победом демократске опције 2000. Србија је стекла позицију партнера у односима са такозваном међународном заједницом. Бар су нам тако говорили наши западни пријатељи док су нас тапшали по рамену и обасипали нас неумереним обећањима. Када је еуфорија минула, заборавило се на обећања. Истини за вољу, нисмо ми баш толико лаковерни па да у све те бајке поверујемо. Но, веровали смо и надали се да ћемо неупоредиво лакше у партнерском односу решавати сва отворена питања са нашим америчким и европским пријатељима.

Косово је тада од стране међународне заједнице третирано као демократско питање, па се чинило савршено логичним да су доласком нове демократске власти у Србији створени предуслови да се и око овог питања постигне компромисно решење. Након експресног изручења Милошевића Хагу није било никакве сумње да тадашње српске власти са пуним поверењем гледају на кључну улогу међународне заједнице у праведном решавању косметског проблема. Можемо само претпоставити колико је велико и горко било разочарање покојног премијера Ђинђића када је схватио да је након крупних и по њега могуће фаталних уступака међународној заједници био, просто речено, изигран и остављен на милост и немилост атентаторима. Кобан је по свему судећи био његов захтев да се питање Космета стави на дневни ред и коначно постигне праведно и на међународном праву засновано решење.

Ђинђић је имао стратегију за Косово и био је убеђен да ће његов дипломатски геније ставити међународну заједницу пред свршен чин. Његов претходник, Милошевић је такође веровао да има шанси у дипломатском надмудривању са западом. Чинило се тада да му је потписивање Дејтонског мировног споразума дало за право. Но, треба имати на уму

једну чињеницу. Дејтонско достигнуће је било подупрто херојском борбом српског народа у БиХ и великим одрицањима Србије која је одлучно помогла ратне напоре своје браће у Републици Српској. Све док је Милошевић у светској и домаћој јавности демонизиран и називан балканским касапином, или у најблажој варијанти јаким човеком из Београда, ствари су по њега ишле добро. Али оног тренутка када је понет дејтонским ловорикама поверовао ласкању странаца да је фактор мира и стабилности и партнер без кога се не може, почео је његов суноврат.

Милошевић је наравно био више пута преварен и сигурно је морао гајити дубоко подозрење и сумњу у односу на преговараче које му је слала такозвана међународна заједница.

Милошевић је наравно био више пута преварен и сигурно је морао гајити дубоко подозрење и сумњу у односу на преговараче које му је слала такозвана међународна заједница. Већ на првом кораку решавања југословенске кризе, једним делом и под снажним притиском тадашње опозиције он је несмотрено прихватио арбитражу Бадинтерове комисије. Био је то вероватно плод погрешног уверења да ће Европа испоштовати кључна начела на којима почива њен демократски поредак, међу којима најистакнутије место заузима владавина права. Одлука професора Бадинтера била је поражавајућа по Југославију, али је зато многима отворила очи. На делу је била непринципијелна коалиција моћних која не преза од бруталне употребе двоструких стандарда.

Милошевићева дипломатија је наравно схватила с ким има посла и сви каснији договори и уговори које је међународна заједница пре или касније погазила су више били последица изнудице и тактизирања

, а никако поверења. И коначно када је након Дејтона изгледало

да је Милошевић победио, добио је нож у леђа отварањем косовске кризе. Наиме, Дејтонским споразумом међународна заједница је гарантовала територијални интегритет и целовитост тадашње државне заједнице Србије и Црне Горе, а самим тим и Србије. Таквом вероломству се неопрезни Милошевић није могао надати. Касније је према Србији примењена доктрина тврде силе у извођењу САД, са бруталним диктатом у Рамбујеу и још бруталнијим злочиначким бомбардовањем Србије.

Милошевићев наследник на кормилу Србије, Војислав Коштуница на политичку сцену је ступио као загрижени присталица евринтеграција. Коштуница је такође веровао да ће изручењем челних људи Милошевићевог режима стећи поверење међународне заједнице и да ће Србија бити награђена високим степеном интеграције у Европску унију и компромисним решењем косметског питања. Из актуелног политичког контекста гледано звучи чудно, али Коштуница је био први протагониста политике и ЕУ и Косово. Тако постављеној стратегији принципијелно се нема шта замерити уколико сте уверени да је можете спроводити са искреним партнером или бар са партнером који вам прикривено не ради о глави. Можда ће Коштуница једном и рећи зашто је као искусан политичар навикнут на балканска политичка шибицарења тако лако насео на дипломатске ујдурме и офанзиву шарма међународних дипломата, а пре свих озлоглашеног Хавијера Солане. Познато је да је управо Солана имао кључну улогу у убеђивању Коштунице да пристане на референдум о независности Црне Горе. Наравно, не можемо искључити могућност

да је у овом случај

у

по среди био неки сложенији аранжман у којем је Коштуница опет изигран. Било како било, Коштуница је извукао поуке и направио радикални али реалистични политички заокрет. Још увек не одустајући од идеје о уласку у ЕУ, он је захтевао гаранције за територи

јални интегритет и целовитост Србије када уђе и током процеса интеграција.

Коштуница је такође веровао да ће изручењем челних људи Милошевићевог режима стећи поверење међународне заједнице и да ће Србија бити награђена високим степеном интеграције у Европску унију и компромисним решењем косметског питања.

Коалиција Коштуница–Тадић поломила се на питању стратегије европских интеграција и Косова. Демократе су са пуно самопоуздања и већ толико пута виђене вере у сопствене преговарачке способности и добронамерност међународне заједнице наставиле политику и ЕУ и Косово. Сви уступци који су учињени на захтев међународне заједнице правдани су погубном тезом да се до повољног решења може доћи само уз сарадњу и партнерски однос. Заговорници таквог приступа нас и сада након очигледног краха политике партнерства уверавају да ће наше преговарачке позиције око Косова јачати са степеном интеграције у ЕУ јер ће нас тада тобоже више уважавати. Реч је наравно о већ толико пута виђеној игри којом се одрицање од виталних националних интереса правда неком будућом, бољом интегрисанијом партнерском позицијом са ЕУ, како би нас они коначно доживели као искрене европејце. То би нам онда, тврде заступници ове стратегије, омогућило да заједно са нашим европским пријатељима решимо питање Косова на начин да и ми нешто добијемо. Проблем је само у томе што је игра постављена тако да се лествица концесија које Србија у процесу евроинтеграција треба да испуни, подиже све више, па би се могло догодити да на крају тог пута

останемо без државе и већег дела народа.

Србија ће у ЕУ ући за најмање 10-ак година, а то је више него довољно времена да се применом мера из арсенала меке империје коју представља ЕУ и тврде империје оличене у САД, сведе на границе пре Берлинског конгреса. Ипак, повољна околност за нас је евидентна свеопшта криза која је захватила западну цивилизацију, а која се манифестује пре свега као криза вредности постмодерне државе. Ми смо

,
нажалост

,
имали ту несрећу да на својој кожи осетимо св

е
богатство ужасног арсенала којим су нас немилосрдно засипале обе империје.

Дугорочно гледано

,
чини се да нам много више зла наноси доктрина меке либералне империје чији је идејни отац

британски дипломата и,

гле чуда, посредник у преговорима Београда и Приштине Роберт Купер. У својим радовима Купер заступа примену политике двоструких стандарда за државе које припадају предмодерној фази развоја. То конкретно значи да су у дипломатским и свим другим контактима са таквим земљама дозвољена сва средства.

Честитог европског постмодерног дипломату не треба да гризе савест зато што је бескрупно слагао или преварио неког колегу који припада свету самодовољних национализмом задојених држава деветнестог века. На делу је очигледна обнова колонијалне политичке доктрине и психологије са елементима дискриминације и расистичког презира. Тадић је дакле преварен као некада Милошевић, Ћинђић, Караџић, Коштуница и многи други. А врхунац перверзије и показатељ опаке моћи доктрине меке империје је њена способност да јавност убеди у вероломност српске политике и политичара. Ипак, највише би требало да нас брине то што изјаве наших политичара и дипломата све више подсећају на жалопојке индијанских поглавица које је бели човек лажљивог језика изиграо по ко зна који пут. Како су завршили наивни Индијанци добро је познато, а ни ми, нажалост, нисмо далеко од њихове трагичне судбине.